

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг
24.09.2024 № 1643

Зміни

до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

1. У Кодексі газотранспортної системи, затвердженому постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2493, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1378/27823:

1) у пункті 5 глави 1 розділу I:

абзац вісімдесят четвертий виключити.

У зв'язку з цим абзаци вісімдесят п'ятий – сто двадцять перший вважати відповідно абзацами вісімдесят четвертим – сто двадцятим;

абзац дев'яносто четвертий доповнити словами та знаком «та/або замовнику послуг транспортування для цілей здійснення розрахунків за договором транспортування природного газу перед оператором газотранспортної системи»;

2) у главі 2 розділу VIII:

абзац перший пункту 1 замінити трьома новими абзацами такого змісту:

«З метою забезпечення виконання зобов'язань замовника послуг транспортування щодо оплати послуг оператора газотранспортної системи за договором транспортування природного газу замовник послуг транспортування зобов'язаний:

здійснити попередню оплату розподіленої (договірної) потужності на підставі договору транспортування природного газу;

надати оператору газотранспортної системи фінансове забезпечення оплати послуг з врегулювання добового небалансу у випадках та відповідно до вимог, встановлених у цьому Кодексі.»

У зв'язку з цим абзаци другий – четвертий вважати відповідно абзацами четвертим – шостим;

речення перше абзацу четвертого викласти в такій редакції:

«Замовник послуг транспортування визначає форму свого фінансового забезпечення щодо всіх його фінансових зобов'язань перед оператором газотранспортної системи відповідно до вимог цієї глави.»;

у пункті 2:

речення перше абзацу третього викласти в такій редакції:

«Якщо така попередня оплата не буде надана замовником послуг транспортування у строк, визначений цим пунктом, то оператор газотранспортної системи тимчасово (до дня, наступного за днем здійснення попередньої оплати) зупиняє надання послуг, стосовно яких замовник не здійснив попередню оплату, та пропонує таку розподілену потужність іншим замовникам послуг транспортування в якості вільної потужності згідно з розділом IX цього Кодексу.»;

абзац п'ятий виключити;

у пункті 3:

абзац перший після слів «оператору газотранспортної системи» доповнити словом «одночасно»;

після абзацу третього доповнити чотирма новими абзацами такого змісту:

«грошових коштів на рахунок умовного зберігання (ескроу) замовника послуг транспортування.

У разі надання замовником послуг транспортування в якості фінансового забезпечення банківської гарантії оператор газотранспортної системи має право не пізніше наступного робочого дня звернутися до банку, який видав банківську гарантію, з метою перевірки чинності банківської гарантії.

Надане замовником послуг транспортування фінансове забезпечення у формі банківської гарантії зараховується оператором газотранспортної системи та приймається до розрахунку достатнього розміру фінансового забезпечення з моменту отримання від банку, який видав банківську гарантію, підтвердження її чинності.

Надане замовником послуг транспортування фінансове забезпечення у формі передачі грошових коштів та перерахунку коштів на рахунок умовного зберігання (ескроу) зараховується оператором газотранспортної системи та приймається до розрахунку достатнього розміру фінансового забезпечення у найкоротший строк, але не пізніше двох годин з моменту отримання/зарахування коштів.».

У зв'язку з цим абзаци четвертий – тридцять третій вважати відповідно абзацами восьмим – тридцять сьомим;

в абзаци дев'ятому слова та знак «абзацами тринадцятим – п'ятнадцятим цього пункту» замінити словами «цим пунктом»;

після абзацу вісімнадцятого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

«Замовник послуг транспортування зобов'язаний надати оператору газотранспортної системи фінансове забезпечення виконання замовником послуг транспортування зобов'язань щодо оплати вартості добових негативних

небалансів за попередній газовий місяць та вартості добових негативних небалансів поточного газового місяця, які визначаються з урахуванням вимог цього пункту, у формі передачі грошових коштів та/або перерахунку коштів на рахунок умовного зберігання (ескроу). При цьому сума вартості добових негативних небалансів за попередній та/або поточний газовий місяць зменшується на суму вартості оплачених негативних небалансів та суму вартості добових позитивних небалансів за попередній та/або поточний газовий місяць, але не більше ніж на суму вартості добових негативних небалансів за відповідний період.

У випадку якщо за даними остаточної алокації обсяг негативного добового небалансу за попередній газовий місяць буде збільшено і розмір наданого фінансового забезпечення не покриватиме вартості такої різниці, замовник послуг транспортування зобов'язаний збільшити розмір фінансового забезпечення не пізніше, ніж на наступний робочий день. До завершення терміну, визначеного цим абзацом, оператор газотранспортної системи не має права зупиняти надання послуг транспортування з підстав недостатності розміру фінансового забезпечення.»

У зв'язку з цим абзаци дев'ятнадцятий – тридцять сьомий вважати відповідно абзацами двадцять першим – тридцять дев'ятим;

після абзацу двадцять восьмого доповнити новими вісьмома абзацами такого змісту:

«Надання фінансового забезпечення у формі перерахунку грошових коштів на рахунок умовного зберігання (ескроу) здійснюється на підставі тристороннього договору рахунку умовного зберігання (ескроу) між банком, замовником послуг транспортування та оператором газотранспортної системи.

Тристоронній договір рахунку умовного зберігання (ескроу) між банком, замовником послуг транспортування та оператором газотранспортної системи має передбачати такі повноваження оператора газотранспортної системи:

отримувати від банку інформацію про надходження та залишки коштів на рахунок умовного зберігання (ескроу);

надавати до банку розпорядження на договірне списання грошових коштів з рахунку умовного зберігання (ескроу) замовника послуг транспортування та перерахування їх на рахунок оператора газотранспортної системи у випадку порушення замовником послуг транспортування виконання грошових зобов'язань за договором транспортування природного газу;

надавати (не пізніше одного банківського дня з моменту отримання заяви від замовника послуг транспортування) до банку розпорядження про повернення вільних від зобов'язань коштів замовнику послуг транспортування з рахунку умовного зберігання (ескроу);

погоджувати закриття рахунку умовного зберігання (ескроу);

вчиняти будь-які інші дії, необхідні для забезпечення розрахунків за договором транспортування природного газу в повному обсязі.

Обслуговування рахунків умовного зберігання (ескроу) та будь-які інші операції чи послуги, що здійснюються/надаються банком, здійснюються за рахунок замовника послуг транспортування.».

У зв'язку з цим абзаци двадцять дев'ятий – тридцять дев'ятий вважати відповідно абзацами тридцять сьомим – сорок сьомим;

після абзацу сорок першого доповнити новим абзацом сорок другим такого змісту:

«Банківські гарантії, видані банками, щодо яких Національним банком України прийнято рішення про віднесення до категорії неплатоспроможних або щодо яких прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії, не вважаються належним фінансовим забезпеченням.».

У зв'язку з цим абзаци сорок другий – сорок сьомий вважати відповідно абзацами сорок третім – сорок восьмим;

в абзаці сорок шостому слова та знак «грошових коштів та/або» виключити;

після абзацу сорок шостого доповнити новим абзацом сорок сьомим такого змісту:

«Повернення грошових коштів, наданих замовником послуг транспортування в якості фінансового забезпечення, здійснюється на вимогу замовника послуг транспортування не пізніше 1 (одного) банківського дня з дня отримання оператором газотранспортної системи такої вимоги за умови відсутності заборгованості за надані послуги та якщо розмір фінансового забезпечення, що залишиться після повернення грошових коштів, є достатнім згідно з вимогами Кодексу.».

У зв'язку з цим абзаци сорок сьомий та сорок восьмий вважати відповідно абзацами сорок восьмим та сорок дев'ятим;

3) у главі 8 розділу XIV:

у пункті 2 слово та знак «балансування» замінити словами «балансування та на підставі договору транспортування природного газу»;

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3. Розмір коштів, які підлягають оплаті оператором газотранспортної системи замовникам послуг транспортування або оплаті замовниками послуг транспортування оператору газотранспортної системи та включаються до розрахунку плати за нейтральність, визначається за формулою

$$PK_M = \sum_{n=1}^k (VT_{ндн} - DX_{ндн} + VT_{пдн} - DX_{пдн} + VT_{п} - DX_{п} + VT_{к} - DX_{к} + VT_{ппб} - DX_{ппб} + VT_{кпб} - DX_{кпб}) + VT_{банк} - DX_{банк} + VT_{пдв} - DX_{пдв},$$

де PK_M – розмір коштів, які включаються до розрахунку плати за нейтральність за газовий місяць M , грн;

k – кількість днів у газовому місяці M ;

$VT_{ндн}$ – витрати, пов'язані з платою за добовий небаланс за газову добу D , а саме вартість вибуття природного газу в обсязі негативних добових небалансів за газову добу D , із запасів природного газу, які формуються оператором

газотранспортної системи щодоби для балансування газотранспортної системи відповідно до вимог законодавства з питань бухгалтерського обліку (далі – Запаси), грн. При цьому така вартість розраховується за даними бухгалтерського обліку виходячи із середньозваженої ціни природного газу Запасів, яка визначається за результатами операцій зі зміни обсягів Запасів протягом газової доби D ;

$ДХндн$ – доходи, пов'язані з платою за добовий небаланс за газову добу D , а саме вартість негативних добових небалансів за газову добу D , грн;

$ВТпдн$ – вартість позитивних добових небалансів за газову добу D , грн;

$ДХпдн$ – вартість придбаного природного газу у замовників послуг транспортування в обсязі позитивних добових небалансів, який віднесено до Запасів за ціною позитивних добових небалансів за газову добу D , грн;

$ВТп$ – витрати, пов'язані з операціями купівлі-продажу короткострокових стандартизованих продуктів за газову добу D , а саме вартість вибуття природного газу із Запасів в обсязі короткострокових стандартизованих продуктів, що були продані на товарній біржі за газову добу D , грн. При цьому така вартість розраховується за даними бухгалтерського обліку виходячи із середньозваженої ціни природного газу Запасів, яка визначається за результатами операцій зі зміни обсягів Запасів протягом газової доби D ;

$ДХп$ – доходи, пов'язані з операціями купівлі-продажу короткострокових стандартизованих продуктів за газову добу D , а саме вартість короткострокових стандартизованих продуктів, що були продані на товарній біржі за газову добу D , грн;

$ВТк$ – вартість придбаних короткострокових стандартизованих продуктів за газову добу D , грн;

$ДХк$ – вартість короткострокових стандартизованих продуктів, які віднесені до Запасів за ціною придбання таких продуктів за газову добу D , грн;

$ВТппб$ – витрати, пов'язані з виконанням договору про надання послуг балансування за газову добу D , а саме вартість вибуття природного газу із Запасів в обсязі продажу природного газу відповідно до договору про надання послуги балансування за газову добу D , грн;

$ДХппб$ – доходи, пов'язані з виконанням договору про надання послуг балансування за газову добу D , а саме вартість природного газу в обсязі продажу природного газу відповідно до договору про надання послуги балансування за газову добу D , грн;

$ВТкпб$ – вартість придбаного природного газу відповідно до договору про надання послуги балансування за газову добу D , грн;

$ДХкпб$ – вартість придбаного природного газу відповідно до договору про надання послуги балансування, який віднесено до Запасів за ціною придбання за газову добу D , грн;

$ВТбанк$ – витрати за газовий місяць M на обслуговування банківського рахунку, відкритого для розміщення фінансового забезпечення замовників послуг транспортування, грн;

ДХбанк – доходи у вигляді відсотків банку за газовий місяць М на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, грн;

ВТ_{ПДВ} – витрати, які виникають за газовий місяць М при вчиненні дій з врегулювання добових небалансів відповідно до Податкового кодексу України, грн;

ДХ_{ПДВ} – доходи, які виникають за газовий місяць М при вчиненні дій з врегулювання добових небалансів відповідно до Податкового кодексу України, грн.

Кошти, які були виплачені або підлягають оплаті оператору газотранспортної системи у зв'язку із розрахунками за несанкціонований відбір природного газу, а також витрати оператора газотранспортної системи на покриття несанкціонованого відбору з газотранспортної системи не враховуються під час застосування положень цієї глави.

Доходи, визначені цим пунктом, не зменшуються на заборгованість замовників послуг транспортування за добовий небаланс та резерв сумнівних боргів.

Вартість куплених/проданих оператором газотранспортної системи короткострокових стандартизованих продуктів та їх загальний обсяг оприлюднюється на вебсайті оператора газотранспортної системи.»;

абзаци перший – п'ятий пункту 4 виключити.

У зв'язку з цим абзаци шостий та сьомий вважати відповідно абзацами першим та другим;

у пункті 5 цифру «4» замінити цифрою «3»;

в абзаці першому пункту 6 слова «та митному режимі митного складу» замінити словами та знаками «та/або митному режимі митного складу, та/або обсягів подач/відборів у точках входу/виходу в рамках реалізації положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу»;

у пункті 7:

абзац другий викласти в такій редакції:

$$\text{«СПН} = \frac{\text{РК}_M}{\text{СОТ}} \text{»};$$

абзаци третій та четвертий замінити одним абзацом такого змісту:

«де РК_M – розмір коштів, які включаються до розрахунку плати за нейтральність за газовий місяць М та визначаються відповідно до пункту 3 цієї глави, грн;».

У зв'язку з цим абзаци п'ятий – восьмий вважати відповідно абзацами четвертим – сьомим;

після абзацу четвертого доповнити новим абзацом п'ятим такого змісту:

«Округлення ставки плати за нейтральність балансування здійснюється до восьми знаків після коми.».

У зв'язку з цим абзаци п'ятий – сьомий вважати відповідно абзацами шостим – восьмим;

у пункті 8:

абзац перший після слів «від замовників послуг транспортування» доповнити словами «та які підлягають отриманню від замовників послуг транспортування»;

в абзаці другому цифру «4» замінити цифрою «3»;

у пункті 9:

в абзаці першому слово, цифри та символ «та 2023/2024» замінити знаками, цифрами та словами «, 2023/2024 та протягом першого півріччя (перших шести місяців) газового року 2024/2025»;

в абзаці третьому слово, цифри та знак «та 2023/2024» замінити знаками, цифрами та словами «, 2023/2024 та перше півріччя (перші шість місяців) газового року 2024/2025»;

у пункті 10:

абзац перший після слова «Для» доповнити словами «другого півріччя»;

в абзаці четвертому слова та знаки «в межах розміру грошових коштів, що залишаються після зарахування фактично отриманих коштів від замовників послуг транспортування в якості плати за добовий небаланс за відповідний газовий місяць та здійснення оплат у якості погашення витрат, визначених пунктом 4 цієї глави, відповідного звітнього періоду, станом на 20 число місяця, наступного за звітним. Така виплата здійснюється пропорційно до розміру нарахованої замовнику послуг транспортування плати за нейтральність балансування» виключити;

абзац п'ятий виключити.

2. У Типовому договорі транспортування природного газу, затвердженому постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2497, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1383/27828:

1) пункт 3.1 розділу III доповнити новими абзацами такого змісту:

«оприлюднювати на інформаційній платформі та вебсайті Оператора у строк до 21 числа місяця, наступного за звітним, розмір плати за нейтральність балансування за звітний місяць та її розрахунок у розрізі кожної складової, визначеної пунктом 3 глави 8 розділу XIV Кодексу;

здійснити у строк до 25 числа місяця, наступного за звітним, оплату плати за нейтральність балансування на рахунок Замовника у випадку якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля з урахуванням вимог глави 8 розділу XIV Кодексу.»;

2) пункт 4.1 розділу IV доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснити у строк до 25 числа місяця, наступного за звітним, оплату плати за нейтральність балансування на рахунок Оператора у випадку якщо ставка плати за нейтральність балансування більше нуля з урахуванням вимог глави 8 розділу XIV Кодексу.»;

3) у пункті 7.1 розділу VII:

в абзаці другому слова «розподіл потужності» замінити словами «розподілена потужність»;

абзац третій виключити.

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом третім;

абзац третій після слів «добового небалансу» доповнити словами «та плата за нейтральність балансування»;

4) у розділі IX:

назву після слів «щодобових небалансів» доповнити знаком та словами «, плати за нейтральність балансування»;

пункт 9.6 замінити двома новими пунктами такого змісту:

«9.6. З метою забезпечення принципу нейтральності балансування, Оператор щомісячно розраховує плату за нейтральність балансування у порядку, визначеному розділом XIV Кодексу.

У випадку якщо ставка плати за нейтральність більше нуля, Оператор до 21 числа місяця, наступного за звітним, надає замовникам послуг транспортування природного газу рахунок на оплату плати за нейтральність балансування, у якому надається розрахунок такої плати. Замовник послуг транспортування природного газу зобов'язаний до 25 числа місяця, наступного за звітним, здійснити оплату за нейтральність балансування.

У випадку якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля, Оператор до 21 числа місяця, наступного за звітним, повідомляє замовників послуг транспортування природного газу про розмір грошових коштів, які підлягають виплаті в якості плати за нейтральність балансування.

Оператор до 25 числа місяця, наступного за звітним, здійснює виплату грошових коштів у якості плати за нейтральність балансування за газовий місяць М на рахунок замовників послуг транспортування.

9.7. Розбіжності щодо вартості добових небалансів та/або розміру плати за нейтральність балансування підлягають урегулюванню відповідно до умов цього Договору або в суді. До прийняття рішення суду вартість добових небалансів та/або розмір плати за нейтральність балансування, визначається за даними Оператора.».

У зв'язку з цим пункт 9.7 вважати пунктом 9.8;

5) розділ XI після пункту 11.4 доповнити новим пунктом 11.5 такого змісту:

«11.5. Плата за нейтральність балансування оформлюється одностороннім актом за підписом Оператора, у якому зазначається розмір ставки плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць та обсяги транспортування газу Замовника за звітний газовий місяць, які включаються до розрахунку плати за нейтральність балансування відповідно до вимог Кодексу.».

У зв'язку з цим пункт 11.5 вважати пунктом 11.6;

б) у розділі XII:

пункт 12.2 викласти в такій редакції:

«12.2. Фінансове забезпечення оплати послуг з врегулювання добового небалансу надається Замовником на користь Оператора у порядку, визначеному Кодексом.

Грошові кошти обліковуються на окремому поточному рахунку Оператора, відкритому в тому банку, у якому відкрито рахунок для зарахування коштів за послуги транспортування природного газу, як фінансове забезпечення та не є попередньою оплатою послуг за цим Договором та будь-яких інших платежів до моменту порушення Замовником своїх зобов'язань за цим Договором та/або Кодексом.

Оператор здійснює повернення грошових коштів, наданих Замовником у якості фінансового забезпечення, на вимогу Замовника не пізніше 1 (одного) банківського дня з дня отримання Оператором такої вимоги за умови відсутності заборгованості за цим Договором та якщо розмір фінансового забезпечення, що залишиться після повернення грошових коштів, є достатнім згідно з вимогами Кодексу.»;

пункт 12.3 виключити.

У зв'язку з цим пункт 12.4 вважати пунктом 12.3.

Директор Департаменту із регулювання
відносин у нафтогазовій сфері

Олександр КОСЯНЧУК